

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 8Csp/210/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7817210406
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Dušáková
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2019:7817210406.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava, sudkyňou JUDr. Jarmilou Dušákovou, v právnej veci žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému N. R., narodenému XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX C., o zaplatenie 6 085,63 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 6 085,63 Eur spolu s vyčísleným úrokom vo výške 245,36 Eur, s vyčísleným úrokom z omeškania vo výške 2,69 Eur, s úrokom vo výške 11,90 % ročne zo sumy 6 085,63 Eur od 24. 10. 2017 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 6 085,63 Eur od 24. 10. 2017 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 245,36 Eur od 24. 10. 2017 do zaplatenia, poplatok za poistenie vo výške 5,20 Eur, a to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 6 085,63 Eur spolu s vyčísleným úrokom vo výške 245,36 Eur, s vyčísleným úrokom z omeškania vo výške 2,69 Eur, s úrokom vo výške 11,90 % ročne zo sumy 6 085,63 Eur od 24. 10. 2017 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 6 085,63 Eur od 24. 10. 2017 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 245,36 Eur od 24. 10. 2017 do zaplatenia, poplatok za poistenie vo výške 5,20 Eur a náhradu trov konania.

2. Rozsudkom Okresného súdu Rožňava č. k. 8Csp/210/2017 - 78 zo dňa 16. 04. 2018 súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 6 085,63 Eur spolu s vyčísleným úrokom vo výške 245,36 Eur, s vyčísleným úrokom z omeškania vo výške 2,69 Eur, s úrokom vo výške 11,90 % ročne zo sumy 6 085,63 Eur od 24. 10. 2017 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 6 085,63 Eur od 24. 10. 2017 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 245,36 Eur od 24. 10. 2017 do zaplatenia, poplatok za poistenie vo výške 5,20 Eur, všetko v mesačných splátkach po 50,- Eur, počnúc mesiacom máj 2018, vždy do 25-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred, pod hrozbou straty výhody splátok, v prípade nezaplatenia jednej splátky a zároveň mu priznal náhradu trov v rozsahu 100 %.

3. Proti vyššie uvedenému rozsudku v časti, ktorej súd povolil splácať žalovanému dlh v splátkach podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie.

4. Krajský súd v Košiciach po preskúmaní rozsudku súdu prvého stupňa a konania, ktoré mu predchádzalo Uznesením č. k.: 11Co/176/2018 - 112 zo dňa 26. 07. 2018, rozsudok zrušil v napadnutom výroku o lehote na plnenie peňažnej povinnosti a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) v rozsahu danom ust. § 379 a § 380 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je opodstatnené. Žalobca vymedzením odvolacích dôvodov proti napadnutému výroku o lehote na plnenie peňažnej povinnosti učinil predmetom odvolacieho prieskumu tiež správnosť procesného postupu prvoinštančného súdu z hľadiska rešpektovania jeho práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia v tejto časti (§ 365 ods. 1 písm. b) C.s.p.).

6. Odvolací súd uviedol, že podľa ust. § 232 ods. 2 až ods. 4 C.s.p., ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

7. Procesná úprava ako hlavné (prioritné) pravidlo určuje, že v prípade povinnosti uloženej súdom je túto povinný zaviazaný subjekt splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výnimka z tejto zásady je založená na vlastnej úvahe súdu, že pokiaľ sa jedná o peňažné plnenie nemusí byť zaplatené do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, ale v dlhšej lehote. Za takúto dlhšiu lehotu je pritom nad akúkoľvek pochybnosť potrebné považovať, i napriek výslovnému zneniu ust. § 232 ods. 3 posledná veta C.s.p., tiež plnenie vo forme splátok. Ani určenie povinnosti plniť v splátkach totiž fakticky nepredstavuje nič iné ako len spôsob vyjadrenia dlhšej lehoty na plnenie, ktorý i keď zákon priamo neupravuje, výslovne s ním počíta ust. § 232 ods. 4 C.s.p. a zodpovedá tiež účelu a zmyslu oprávnenia súdu určiť dlhšiu lehotu na plnenie, ktorým je zmiernenie ťaživého dopadu okamžitého a jednorazového plnenia na osobu zaviazanú povinnosťou plniť. Len výnimočne v odôvodnených prípadoch môže súd určiť dlhšiu ako zákonom určenú lehotu na plnenie. Každá takáto výnimka sa považuje za osobitnú (exkluzívnu) výhodu povinného (dlžníka), ktorá však nesmie neprimerane zasahovať do právoplatne priznaných práv oprávneného (veriteľa). Ten totiž má vždy zaručené právo na uspokojenie priznaných nárokov v narušených súkromnoprávných vzťahoch. Z tohto hľadiska ide o zabezpečenie a realizáciu práva na súdnu ochranu oprávneného a zákonných záruk na definitívnu nápravu narušeného právneho vzťahu. Uvedená exkluzivita povinného musí byť podložená zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré by presvedčivo zdôvodnili záver súdu, že vzhľadom na povahu prejednávanej veci je vhodné určiť, že peňažné plnenie možno uskutočniť v splátkach (por. R 87/1966). Hľadiskami pre úvahu súdu, či sa má žalovanému, ktorému platobnú povinnosť určil, priznať výhoda splátok, budú najmä výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovaného, žalovaným prejavovaná snaha o plnenie záväzku počas konania, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania a skutočnosť, či by prípadné zdržanie sa v plnení súdom ustanovenej povinnosti nedodržaním jednotlivých splátok nebolo v riešenom prípade vzhľadom na osobné pomery žalobcu príliš ťaživé (por. R V/1968). Pritom je potrebné zohľadniť, že výška splátok musí odrážať nielen osobné pomery žalovaného, ale tiež zodpovedať výške priznaného plnenia tak, aby k uspokojeniu žalobcu došlo v primeranej dobe. V opačnom prípade by došlo k narušeniu vyváženosti záujmov oboch účastníkov v smere faktického popretia právoplatne priznaných práv, či k možnému vzniku inej ujmy na oprávnených záujmoch žalobcu (por. rozsudok NS SR sp. zn. 7 Cdo 116/2012 zo dňa 18.3.2013).

8. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozsudku v časti, týkajúcej sa výroku, ktorým na plnenie určil žalovanému splátky vo výške 50,00 Eur mesačne (bod 17 odôvodnenia) obmedzil len na konštatovanie, že tak urobil s ohľadom na nepriaznivú sociálnu situáciu žalovaného. Hoc i uviedol, že pritom vyšiel z preukázaných pomerov žalovaného, v odôvodnení už neozrejmil z akých dôkazov a z akých konkrétnych zistení z nich vyplývajúcich takýto skutkový záver vyvodil, pričom z obsahu spisu je zrejmé, že takýto dôkaz vo svojom rozhodnutí ani nemohol zmieniť, pretože žalovaný okrem dokladov o čerpaní iných úverov a uzavretí dohody o vykonaní práce z 08. 03. 2018 iné nepredložil a predovšetkým prvoinštančný súd žiaden dôkaz v smere zistenia pomerov na strane žalovaného nevykonával. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku vôbec nevyjadril ani úvahy, ktorými sa riadil v rozhodujúcom právnom závere o existencii výnimočných dôvodov pre určenie dlhšej lehoty na plnenie. Jeho vysvetlenie, prečo určil žalovanému na plnenie dlhšiu ako zákonnú lehotu neodráža výnimočnosť prípadu, nespĺňa požiadavku odôvodnenosti takéhoto opatrenia a predovšetkým nereflektuje už odvolacím súdom zmienené, rozhodovacou praxou uznávané hľadiská a

požiadavku ich komplexného hodnotenia. Možno preto konštatovať, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu k určení dlhšej splatnosti peňažného plnenia, odôvodnenie rozhodujúcich skutkových a právnych otázok vôbec neobsahovalo, a tento nedostatok odôvodnenia možno bezpochyby považovať za už zmienenú celkom ojedinelú situáciu (extrém) pri odôvodňovaní rozhodnutia a nie iba nespokojnosť odvolateľa so zdôvodnením. Z pohľadu uplatneného odvolacieho dôvodu je pre tento nedostatok rozhodnutie súdu prvej inštancie o určení dlhšej lehoty na plnenie nepreskúmateľným, čo zakladá nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva, a tým dôvodnosť žalobcom uplatneného odvolacieho dôvodu, podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. Preto odvolací súd rozsudok v odvolaní napadnutom výroku o lehote na plnenie zrušil, postupom podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. a v zmysle ust. § 391 ods. 1 C.s.p. vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

9. V ďalšom konaní bolo úlohou súdu prvej inštancie zistiť aktuálne stanoviská sporových strán k spôsobu rozhodnutia o lehote na plnenie už právoplatne určenej peňažnej povinnosti žalovaného, pokúsiť sa o zmierlivé vyriešenie sporu (Čl. 7 bod 2 C.s.p.); až pokiaľ vylúčil možnosť dohody strán o parížnej lehote (výške splátky) bolo povinnosťou prvoinštančného súdu, sledujúc naplnenie požiadavky zohľadniť v konaní tiež špecifické potreby strán sporu, vyplývajúce z ich zdravotného stavu a sociálneho postavenia (Čl. 6 ods. 2 C.s.p.), umožniť žalovanému doplniť jeho tvrdenia o skutočnostiach významných pre rozhodnutie o lehote na plnenie, predovšetkým o jeho schopnosti splniť peňažný záväzok a tieto tvrdenia i náležite preukázať a po vyjadrení sa žalobcu k týmto skutočnostiam a po prípadnom doplnení dokazovania k nim na základe návrhov sporových strán, ohľadne lehoty na plnenie, opätovne rozhodnúť. V novom rozhodnutí pritom súd prvej inštancie mal vziať do úvahy len tie skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo (Čl. 11 ods. 4 C.s.p.), a to len procesne správnym postupom, právne posúdiť otázku lehoty na plnenie, podľa ust. § 232 C.s.p. a vo svojich úvahách pri právnom posudzovaní veci vyjsť tiež právnou praxou akceptovaných hľadísk, a teda prihliadne najmä tiež na dôvody neplnenia záväzku žalovaným, výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť žalovaného, žalovaným prejavenu snahu o plnenie záväzku počas konania, pričom pri prípadnom určení plnenia v splátkach zohľadní i požiadavku, aby k uspokojeniu žalobcu došlo v primeranej dobe. Nové rozhodnutie mal súd prvej inštancie náležite odôvodniť tak, aby sa dôsledne a presvedčivo vysporiadal so všetkými skutkovo a právne relevantnými otázkami riešenými v konaní a argumentmi sporových strán a zároveň, aby odôvodnenie nie len formálne spĺňalo náležitosti požadované ust. § 220 ods. 2 C.s.p., ale aby i materiálne zodpovedalo kritériám spravodlivého odôvodnenia.

10. V súlade s vyššie uvádzanými právnymi závermi súdu vyššieho stupňa vyplývajúcimi z jeho uznesenia (Uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k.: 11Co/176/2018 - 112 zo dňa 26. 07. 2018) tunajší súd opätovne pristúpil k posúdeniu splnenia podmienok pre povolenie splácať dlh v splátkach u žalovaného.

11. Žalobca vo vyjadreniach zo dňa 15. 02. 2019 a 13. 03. 2019 uviedol, že súhlasí s mesačnými splátkami jedine v prípade ich výšky 500,00 Eur pod hrozbou straty výhody splátok pri neuhradení, čo i len jednej splátky. Poukázal tiež na skutočnosť, že výška splátky by mala byť adekvátna výške dlhu a mala by zabezpečiť reálne splnenie priznaného plnenia. Súd by mal rozhodnúť o výške splátky v takej výške, ktorá zodpovedá celkovým osobným a majetkovým pomerom žalovaného, ako i výške celkovej sumy na ktorej úhradu bol rozsudkom zaviazaný. Tvrdenia žalovaného neboli ničím preukázané a neposkytujú dostatočný základ pre poskytnutie výhody splátok. Navyše neprimeraná je aj výška splátok po 50,00 Eur, keďže v prípade riadnej úhrady splátok by k splateniu celej dlžnej sumy došlo až po uplynutí takmer 10 rokov od právoplatnosti rozsudku.

12. Súd uložil žalovanému predložiť listinné dôkazy preukazujúce jeho osobné a majetkové pomery, a to, či má príjem z pracovnej činnosti na základe pracovnej zmluvy, inej dohody alebo brigádnickej, resp. rozhodnutie o hmotnej núdzi podľa osobitných pomerov, či vlastní hnutelné veci, resp. nehnuteľnosti a nech uvedie tiež výšku svojich pravidelných nákladov spojených s uspokojovaním životných potrieb (na bývanie, stravovanie, zdravotné náklady atď.), predvolal ho na pojednávanie. Žalovanému sa nepodarilo doručiť výzvu ani predvolanie súdu, ktorú zásielku žalovaný neprevzal a teda na výzvu súdu nijakým spôsobom nereagoval a na pojednávanie sa nedostavil.

13. Hľadiskami pre úvahu súdu, či má žalovanému, ktorého platobnú povinnosť určil, priznať výhodu splátok, bude najmä výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovaného aj v konaní prejavenu

snaha o plnenie záväzku, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania a skutočnosť, či by prípadné zdržanie v plnení súdom ustanovenej povinnosti nedodržaním jednotlivých splátok nebolo v riešenom prípade vzhľadom na osobné pomery žalobcu príliš ťaživé (R 117/1967).

14. Ťažisko povinnosti tvrdenia a dokazovania vo vzťahu ku kritériám sudcovského práva pre určenie dlhšej lehoty na plnenie uloženej povinnosti (tiež pre určenie plnenia v splátkach) spočíva na tom subjekte sporu, ktorý sa tohto mimoriadneho opatrenia dožaduje. Ani spotrebiteľský charakter sporu, v ktorom žalovaný požíva ako slabšia strana osobitnú ochranu (§290 a nasl. C.s.p.) a ani požiadavka brať zreteľ i na prípadné špecifické potreby strany, vyplývajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia (Čl. 6 ods. 2 C.s.p.), žalovaného v akomkoľvek smere nezbavujú procesnej povinnosti tvrdiť a dokazovať rozhodujúce skutočnosti.

15. Súd nepovolil žalovanému zaplatenie dlhu v dlhšej lehote a splatnosť žalovanej sumy s príslušenstvom priznanej žalobcovi, v konaní sp. zn. 8Csp/210/2017, rozsudkom zo dňa 16. 04. 2018, ale určil plnenie v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalovaný vlastnou procesnou nedisciplinovanosťou zavinił nemožnosť vecného a plynulého napredovania v spore, na pojednávanie sa opakovane nedostavil, napriek výzve súdu nezdokladoval svoju osobnú, majetkovú ani finančnú situáciu a nereagoval na žiadnu výzvu súdu. Súd z uvedených dôvodov ani nemohol pristúpiť k posúdeniu splnenia podmienok pre povolenie splácať dlh v splátkach u žalovaného a neostalo mu iné ako vyvodiť procesný následok neunesenia dôkazného bremena žalovaným v samotnom rozhodnutí a to zamietnutím jeho návrhu na zaplatenie dlžnej sumy v dlhšej lehote.

16. Výrok o náhrade trov konania sa opiera o ustanovenie § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého: (1) Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci; v spojení s ustanovením § 262 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku: (1) O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. (2) O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

17. Náhrada trov konania bola žalobcovi priznaná v rozsahu úspechu, to znamená v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní od doručenia rozsudku, ktoré sa podáva na Okresnom súd Rožňava a o odvolaní rozhodne Krajský súd v Košiciach.

Podľa ustanovenia § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa odseku 2 citovaného § odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Podľa odseku 3 citovaného § odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 125 ods. 1,2,3 Civilného sporového poriadku podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. (2) Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. (3) Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (č. 233/1995 Z.z. - Exekučného poriadku).